

hivatalos beadvány!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	LV/880-2/2012.
Érkezett:	2012 MÁRC 30.
Példány:	1 db
Kezelőiroda:	P-11

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti u. 35-45

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az

[redacted] indítványozó korábban csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőjeként, a T. Alkotmánybíróság előtt **XX/880/2012.** ügyszámon alkotmányjogi panasz tárgyában-folyamatban lévő ügyben, hivatkozással a T. Alkotmánybíróság 1. számú végzésére, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 73. § (1) bekezdésének megfelelően az alábbiakkal

egészítjük ki

a Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.149/2006/5. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panaszunkat.

Alkotmányjogi panaszunkban kértük, hogy a T. Alkotmánybíróság mondja ki **elsősorban a 2/2004. Polgári jogegységi határozat, valamint másodsorban az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. – jelenleg már nem hatályos, de a hatályban léte alatt keletkezett jogviszonyok tekintetében továbbra is alkalmazott - törvény (rég Art.) 25.§ (2) bekezdés f) pontjának alkotmányellenességét.**

Ezzel összefüggésben kértük a T. Alkotmánybíróságot, **állapítsa meg, hogy a kérelmező panaszos panaszolt ügyében a régi Art. hivatkozott rendelkezése nem alkalmazható. Kérjük továbbá, hogy az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.149/2006/5. számú ítéletét – az 57/1991. (XI.8.) AB határozatban foglaltakhoz hasonlóan - semmisítse meg.**

Az Abtv. 73. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság előtt 2011. december 31-én folyamatban lévő, alkotmányjogi panasz alapján indult ügyekben az Alkotmánybíróság eljárását a 2012. január 1-jén hatályba lépett Abtv. rendelkezései szerint le kell folytatni, ha az ügy az Alaptörvény rendelkezéseivel összefüggésben vizsgálható, és az indítványozó indítványozási jogosultsága az Abtv. rendelkezései alapján fennáll.

I./ Az Alaptörvény rendelkezéseivel való összefüggés

1. Alkotmányjogi panaszunkban foglalt érvek

Az alkotmányjogi panaszunk alapját képező régi Art. 25.§-a kimondja:

*(2) Ha az adózó az esedékes adót nem fizette meg, és azt tőle nem lehet behajtani, az adó megfizetésére **határozattal kötelezhető**:*

f) a gazdasági társaság, a közös név alatt működő polgári jogi társaság, a szakcsoporthoz tartozásáért a rájuk vonatkozó szabályok szerint a helytállni köteles tag, illetve szervezet, a jogi személy felelősségvállalásával működő vállalkozó esetében a felelősségvállaló, továbbá az a jogi személy, amely a vállalkozás kötelezettségeiért törvény alapján kezesként felel,

Ezen jogszabályhely értelmezése sokáig nem volt egyöntetű, azonban a Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsa, a hivatkozott határozat alapját is képező 2/2004. számú jogegységi határozatával – álláspontunk szerint alkotmánysértő alapon - egységesítette a joggyakorlatot.

A jogegységi határozat kifejti, hogy *az adózónak nem minősülő, mögöttesen felelős személlyel szemben az adókövetelés érvényesítése kizárólag az adóhatóság által lefolytatott adóigazgatási eljárásban lehetséges.*

Ez az értelmezés azt jelenti, hogy egy társaság adóköveteléséért a mögöttes felelősséget kizárólag az adóhatóság állapíthatja meg határozatával.

Alkotmányjogi panaszunkban kifejtettük, hogy a 2/2004. Polgári Jogegységi határozat és a régi Art. fenti bekezdése álláspontunk szerint indokolatlanul korlátozza a vitatott legfelsőbb bírósági ítélet meghozatalakor hatályban volt 1988. évi VI. törvény (rég. Gt.) mögöttes felelősségről szóló rendelkezéseit azzal, hogy az értelmezés, illetve a régi Art. 25. § (1) bekezdés f) pontja szerint a közvetlen irányítás alatt álló, az adókövetelés megfizetésére köteles részvénytársaságot irányító társaság mögöttes felelősségét csak akkor lehet megállapítani, ha erről az adóhatóság határozatot hozott. Ez tulajdonképpen azt jelenti, hogy az adóhatóság határozatának a hiánya adókövetelés esetében megszünteti a konszernjogi felelősséget. Ez indokolatlan különbséget tesz mögöttes felelősök között a velük szemben való fellépés lehetősége szempontjából azon az alapon, hogy adózásból származó tartozásokért, vagy egyéb adósságokért felelnek.

Kifejtettük, hogy a régi Art. 25. § (2) bekezdése indokolatlanul különbséget tesz követelések között is, hiszen előfordulhat az az eset, hogy adókövetelés megfizetésére az irányító társaság nem lesz köteles annak ellenére, hogy a régi Gt. alapján fennáll a konszernjogi felelőssége.

A vitatott rendelkezések továbbá a magántulajdonosok hátrányos megkülönböztetését is jelentik az állami tulajdonos javára, mivel a magántulajdonosnak – az adókövetelés engedményezéssel történt megszerzése esetén - nem csupán az a joga nincs meg, hogy egy egyszerű és egyoldalú rendelkezéssel kötelezze az adóst vagy az Art.-ben meghatározott mögöttes felelőst, hanem – rendkívül kedvezőtlenül – még az a joga is elvész, hogy a konszernjogi felelősség alapján lépjen fel az irányító társasággal szemben.

Mindezzel a régi Art. hivatkozott bekezdése a jogbiztonság alkotmányos alapelveibe is ütközik, hiszen az abban foglaltak alapján nem értelmezhetőek egyértelműen a régi Gt. konszernjogi szabályai.

Hivatkoztunk rá, hogy a régi Art. támadott rendelkezése és a régi Gt. konszernjogi szabályainak kollíziója nem egyszerűen olyan kérdés, amely jogszabály-értelmezéssel feloldható lenne, sőt, éppen a jogszabály-értelmezés folytán egyértelműsödött annak ténye, hogy alkotmányellenes helyzetről van szó. A kérdéses szabályok kollíziója esetünkben kifejezetten eredményezte kérelmező panaszos diszkriminációját azon az alapon, hogy magántulajdonos. Ez tehát azt jelenti, hogy az azonos szintű jogszabályi rendelkezések kollíziója alkotmányos elvet és jogot sért.

2. Az Alaptörvény megsértett rendelkezései

A panaszunkban az érveink kapcsán a régi Alkotmány alábbi rendelkezéseire hivatkoztunk:

- az Alkotmány 2. § (1) bekezdésére, azaz arra, hogy a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam
- az Alkotmány 9. § (1) bekezdésére, azaz arra, hogy Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül, valamint
- az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésére, vagyis a diszkrimináció tilalmára.

Az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdése megegyezik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével, és kimondja, hogy Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése tartalmilag az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével megegyezően rendelkezik a diszkrimináció tilalmáról.

Habár az Alaptörvény kifejezetten nem tartalmaz az Alkotmány 9. § (1) bekezdése szerinti rendelkezést, álláspontunk szerint az Alaptörvény általános rendelkezéseiből a köz- és magántulajdon egyenlősége egyértelműen levezethető. Az Alaptörvény M) cikke szerint Magyarország gazdasága a vállalkozás szabadságán alapszik, és Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Az Alaptörvény XIII. cikke szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz, amelytől csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet megfosztani, míg az Alaptörvény már hivatkozott XV. cikke pedig, az általános jogegyenlőségi szabály mellett külön rögzíti azt is, hogy az alapvető jogokat mindenki számára bármely megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.

Az Alkotmánybíróság egyöntetű gyakorlata a tulajdonjogot alapjogként „kezeli”, megítélése az alapjogok megítélésének sorsát osztja. Ennek megfelelően alkalmazni kell rá az XV. cikkben foglalt egyenjogúsági klauzulát, valamint azt az elvet, hogy csak lényeges tartalmának tiszteletben tartása mellett korlátozható.

A fentiekből álláspontunk szerint következik, hogy az Alaptörvény is tilt bármilyen különbségtételt köz- és magántulajdon között, amely a tisztességes gazdasági verseny egyik alapfeltétele. A tulajdonjog alkotmányos korlátozásának feltételei pedig – a beadványunkban kifejtettek alapján – nem álltak fenn.

A fenti egyezések folytán tehát a panaszunkban korábban az Alkotmány rendelkezései vonatkozásában leírtak értelemszerűen az Alaptörvény fenti hivatkozott rendelkezései alapján is fennállnak.

Mindezek alapján tehát álláspontunk szerint a 2/2004. Polgári jogegységi határozat és a régi Art. 25. § (2) bekezdése ellentétes
- az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésével,
- az Alaptörvény M cikkével
- a XIII. cikkel, valamint a
- XV. cikk (1) és (2) bekezdésével a panaszunkban korábban leírtak szerint.

3. További, kiegészítő észrevételek

3.1 Lánchíd Hitel és Faktor Zrt. kontra Magyarország

Panaszunk tárgyával összefüggésben hivatkozni kívánunk az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által a Lánchíd Hitel és Faktor Zrt. kontra Magyarország ügyben (40381105 sz. kérelem) hozott ítéletre.

A hivatkozott ügy alapját szintén a régi Art. 25. § (2) bekezdés f) pontja, valamint a 2/2004. Polgári jogegységi határozat képezte, amely szerint az engedményes polgári bíróságon nem követelhet kintlévő adókat a mögöttes felelősséggel rendelkezőktől.

Az ítéletében az EJEB azt vizsgálta, hogy közigazgatási döntés igénylése annak érdekében, hogy a kérelmező engedményezése végrehajtható legyen a mögöttes felelősséggel rendelkezőkkel szemben, összhangban volt-e a tulajdoni viszonyokba való beavatkozás arányosságának alapelveivel. **Az EJEB megállapította, hogy nem jött létre „megfelelő egyensúly” a közösségi közérdek igényei – pontosabban a kincstár integritása – és az egyén alapvető jogainak követelményei között,** ennek értelmében az **(1) Jegyzőkönyv 1. cikke megsértésre került.** Ennek megfelelően az EJEB kártérítés fizetésére kötelezte a Magyar Államot a kérelmező javára.

A döntés kifejti, hogy az ítélettel megsértették a tulajdon békés élvezetéhez való jogosultságot. Mindez alátámasztja az Alaptörvény XIII. cikke sérelmét.

A döntést jelen kérelmünkhöz csatoljuk.

Megjegyezzük, hogy az EJEB a hivatkozott döntését a tulajdonhoz való jogot kimondó, és annak korlátozását csupán törvényes és a nemzetközi joggal összhangban álló közérdekből megengedő rendelkezéséből vezette le. Ez az elv pedig tartalmilag az Alaptörvény XIII. cikkében is rögzítésre kerül.

3.2 2/2004. Polgári jogegységi határozat

A támadott 2/2004. Polgári jogegységi határozattal kapcsolatban felhívjuk a figyelmet a jogrendben alkotmányjogi panaszunk benyújtását követően bekövetkezett változásokra. Az általunk is hivatkozott, félresiklott joggyakorlatot ugyanis a törvényalkotó is felismerte, és azt **az APEH-nek a felszámolás alatt álló szervezetekkel szemben fennálló, a központi költségvetést, az elkülönített állami pénzalapokat, illetve a Nyugdíjbiztosítási és az Egészségbiztosítási Alapot megillető követeléseivel kapcsolatos engedményezési joga gyakorlására, valamint**

a követelések érvényesítésének intézményrendszerére vonatkozó jogszabályok módosításáról szóló 2005. évi LVI. törvénnyel hatálytalanította.

A törvény indoklásában az alábbiak kifejtésére került sor: „A szabályozást annak a költségvetési megtérülés biztosításában való hatékonysága érdekében, valamint egy téves jogértelmezési gyakorlatból adódó jogszabályi koherencia probléma feloldásának céljából szükséges kiegészíteni az adózás rendjéről szóló törvény 35. §-ának módosításával. A módosítás az Art. érintett rendelkezésének jogértelmezési gyakorlata miatt szükséges, a Legfelsőbb Bíróság 2/2004. Polgári jogegységi határozatában foglalt azon értelmezés kizárása érdekében, amely alapján az APEH hitelezői követeléseinek engedményese az anyagi jogi szabályok szerint helytállni köteles (mögöttesen felelős) személytől polgári peres eljárásban nem követelheti a tartozás megfizetését. Ez a jogegységi határozat ugyanis gyakorlatilag érvényesíthetlenné és értéktelenné teszi az APEH hitelezői követeléseit közül azokat, amelyek kiegyenlítésére a felszámolási eljárásban a szükséges fedezet nem áll rendelkezésre. Az ismertetett jelenlegi jogértelmezés a költségvetésnek többszáz millió forintos nagyságrendű kárt okoz, miközben ellentétben áll a mögöttes felelősség alapjául szolgáló polgári és gazdasági jogi szabályokkal és a Ptk. jogérvényesítésre vonatkozó 7. § (1) bekezdésével, a bírói úthoz való alkotmányos alapvető jog szabályaival, és az Art. 35. § (2) bekezdésének eredeti jogalkotói szándékával is. Az Art. 35. § (2) bekezdése ugyanis a jogalkotói szándék szerint egy eljárásjogi - és nem anyagi jogi - normát tartalmaz, mivel nem létrehozza a mögöttes felelősök vonatkozásában a jogviszonyt, ami a különböző anyagi jogi jogszabályok szerint már fennáll, hanem egy könnyített eljárási lehetőséget teremt az érvényesítésre. A jogalkotói szándék tehát az adóeljárás alanyi körének célszerűségi szempontokból történő bővítése volt, vagyis, a peres úton való igényérvényesítés lehetősége mellett az APEH számára annak biztosítása, hogy az adóeljárásban kötelezhesse a mögöttesen felelős személyeket a tartozás megfizetésére; a jogegységi határozat értelmezése viszont éppen ellenkező hatást vált ki, hiszen (engedményezés esetén) kizárja a mögöttes felelősökkel szembeni igényérvényesítés lehetőségét. Ezen ellentmondások kizárását szolgálja tehát a törvényben az Art. 35. §-át érintő módosítás, amellyel kapcsolatban hangsúlyozandó, hogy az nem új tartalommal tölti meg az Art. érintett rendelkezését, hanem egy értelmező jellegű kiegészítést hordoz annak érdekében, hogy a jogalkalmazásban is biztosan érvényesülhessen az eredeti jogalkotói szándék.

A fentiekben kifejtett indokokra tekintettel a törvényi szabályozás a következőket tartalmazza. Egyrészt, a törvény 1. §-a rendelkezik arról, hogy az APEH felszámolás alatt álló szervezetekkel szemben fennálló követeléseinek engedményezése esetén az engedményes a Magyar Követeléskezelő Rt. Az engedményezés és a követelésérvényesítés részletes szabályainak rögzítését, illetőleg azok hosszú távra kiszámíthatóvá tételét szolgálja az APEH elnöke és az MKK Rt. közötti megállapodás, amelynek hatályba lépését a szabályozás a pénzügyminiszter jóváhagyásához köti. Ez az intézményrendszer - az állami tulajdonosi irányítás mellett - többszörös állami/hatósági kontrollt biztosít az állami adó- és társadalombiztosítási tartozások követeléseinek érvényesítésével szemben, a követelések lehető legnagyobb arányú megtérülése érdekében. Továbbá, a szabályozás rendelkezik arról, hogy az MKK Rt. a követeléseket tovább engedményezheti, és hogy az engedményezésre megfelelően alkalmazandók a Ptk. szabályai, ami elősegíti egyrészt a nagyobb arányú költségvetési megtérülést, másrészt a szabályozásra irányadó jogharmonizációs követelmények teljesítéséhez nélkülözhetetlen. Végül, a törvény 2. §-ában módosítani rendelt Art. 35. § kiegészítése egyértelművé teszi, hogy az érintett követelések érvényesítésére - az

adóeljárás keretében történő igényérvényesítési lehetőség érintetlenül hagyása mellett - polgári peres vagy nemperes eljárásban is sor kerülhet, az erre irányadó szabályok szerint.”

Ez a jogalkotói helyzetfelismerés és szándék gyakorlatilag egybeesik azzal az érvrendszerrel, amelyet indítványozó az alkotmányjogi panaszában is megvilágítani törekedett, s amelyre kezdeményezését a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt alapozni szándékozott.

(Ha a jogalkotó egyebekben az akkor hatályos Alkotmány szellemében járt volna el, beadványunk okafogyottá is válhatott volna, azonban sajnos a törvény tartalmazta az alábbi rendelkezést is:

3.§ (2) Az e törvény 2. §-ával beillesztett 2003. évi XCII. törvény 35. § (3) bekezdését engedményezett követelés esetén kizárólag akkor lehet alkalmazni, ha a követelés - az annak behajtására jogosult szervezet (APEH) általi - engedményezésére e törvény hatálybalépését követően került sor.)

Szilárd álláspontunk szerint az Alkotmány, illetve az Alaptörvény már beadványunkban hivatkozott előírásainak az a megoldás felelt volna meg, ha a jogalkotó maradéktalanul eleget tesz az indokolásban jelzett szándékának és a beiktatott szakasz alkalmazhatóságát – mivel az csupán az eredeti rendelkezések helyes értelmezését hivatott egyértelműsíteni – kiterjeszti valamennyi, a régi Art. ezen rendelkezése szerint indult valamennyi eljárásra.

II./ Az indítványozó indítványozási jogosultsága

4.1 A jogegységi határozat vizsgálhatósága

Az Abtv. 37. § (2) bekezdése szerint:

„Az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásban, bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban, alkotmányjogi panasz alapján, vagy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata során felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, valamint az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésében meghatározott jogegységi határozatoknak az Alaptörvénnyel, illetve nemzetközi szerződéssel való összhangját. Az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

A fent idézett rendelkezés szerint az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozhat jogegységi határozat alaptörvény-ellenességére, tekintettel arra, hogy az új Abtv. már egyértelműen kimondja, hogy az Alkotmánybíróság hatáskörrel rendelkezik jogegységi határozat felülvizsgálatára is.

Mivel az eljárásra is a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, így az indítványozó indítványozási jogosultsága szempontjából a 2/2004. PJE felülvizsgálatára irányuló kérelme szempontjából is az Abtv. 26. § (1) bekezdése alkalmazandó.

3.2 Az indítványozó eljárási jogosultsága

Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint

„Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és
b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

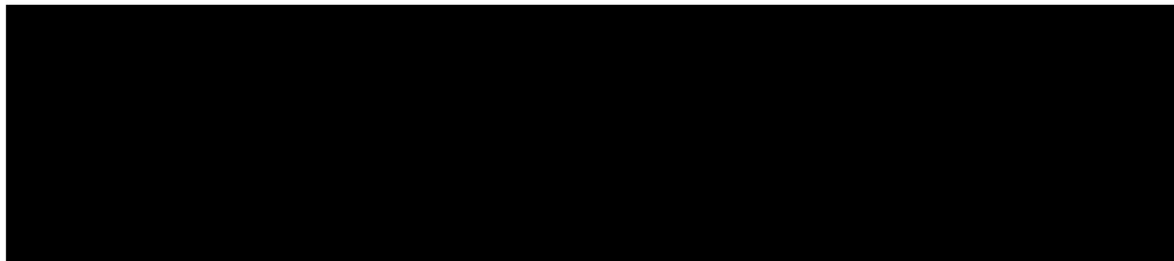
Alkotmányjogi panaszunk álláspontunk szerint valamennyi jogszabályi feltételnek megfelel: a hivatkozott 11.Gf.40.149/2006/5. számú ítélet során alkalmazásra került a panaszunkban hivatkozott jogszabály, illetve jogegységi határozat, álláspontunk szerint a fenti kifejtettek alapján az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, továbbá a Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

Mindezek, valamint a korábban benyújtott alkotmányjogi panaszunk alapján kérjük, hogy a T. Alkotmánybíróság

- **az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján semmisítse meg az adózás rendjéről szóló – jelenleg már nem hatályos, de a hatályban léte alatt keletkezett jogviszonyok tekintetében továbbra is alkalmazott - 1990. évi XCI. törvény 25.§ (2) bekezdés f) pontját, valamint a 2/2004. Polgári jogegységi határozatot, illetve**
- **az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján semmisítse meg a Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.149/2006/5.számú ítéletét.**
- **Kérjük, hogy a T. Alkotmánybíróság a Pp. 360.§- szerint a jelen alkotmányjogi panasznak az alkotmányellenessé nyilvánított jogszabálynak a konkrét esetben történő alkalmazhatósága visszamenőleges kizárásával szíveskedjék helyt adni.**

Budapest, 2012. március 30.

Tisztelettel:

Melléklet:

- az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Lánchíd Hitel és Faktor Zrt. kontra Magyarország ügyben (40381105 sz. kérelem) hozott ítélete